

Бусел А. С.

курсант 1 курсу Навчально-наукового інституту цивільного захисту,
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності
(м. Львів, Україна)

Науковий керівник:

Саміло А. В.,

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри права та менеджменту у
сфері цивільного захисту, начальник
кафедри права та менеджменту у
сфері цивільного захисту,
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності
(м. Львів, Україна)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: МОТИВАЦІЙНИЙ ТА ТЕХНІЧНИЙ АСПЕКТИ

Питання протимінної діяльності (ПМД) набуває особливої актуальності в умовах поточної воєнної агресії проти України [1]. Масштаби замінованих територій є безпрецедентними, перевищуючи 170 тисяч квадратних кілометрів [2]. Щоденна робота саперів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Збройних Сил України (ЗСУ) та міжнародних організацій є критично важливою для забезпечення безпеки цивільного населення та відновлення нормального життя [1, 3].

Аналіз ключових проблем протимінної діяльності

Проблематика протимінної діяльності в Україні охоплює два взаємопов'язані аспекти: технічний та мотиваційний [1].

Технічні виклики:

- Недостатність сучасного обладнання: Основною проблемою є недостатня кількість новітньої техніки [2].
- Застарілість засобів: Наявні засоби інженерної розвідки часто є застарілими [2].
- Обмежене фінансування: Існує обмежене фінансування, необхідне для оновлення матеріально-технічної бази [2].

Мотиваційні та кадрові виклики:

Гостра потреба у фахівцях: Потреба у висококваліфікованих фахівцях зростає щодня, враховуючи величезний обсяг робіт [2].

Високий ризик: Робота сапера вважається однією з найнебезпечніших у світі [2].

Вимоги до особистості: Професія вимагає не лише високої професійної підготовки, а й високого рівня психологічної стійкості, дисципліни та відданості справі [2].

Державна підтримка: Для утримання та розвитку кадрів важливим є створення програм підтримки, підвищення заробітної плати та соціальних гарантій [4].

Перспективи розвитку та інноваційні підходи у розмінуванні

Ефективність ПМД визначається поєднанням технічного оснащення, державної підтримки та високої мотивації фахівців [3]. Перспективи розвитку пов'язані з упровадженням нових технологій [4].

Особистий досвід, отриманий під час Навчально-ознайомчого збору **«Порядок дій піротехнічних підрозділів ДСНС України під час виконання завдань за призначенням»** (м. Черкаси, 25-26 вересня 2025 року), підтверджує актуальність інновацій. Зокрема, на зборі було детально висвітлено та продемонстровано всі ключові методи розмінування, які узгоджуються з технологічними пріоритетами:

- Ручне та механізоване розмінування;
- Машинне розмінування;
- Використання «дронів» (безпілотних літальних апаратів)

[4]; Підводне розмінування.

Використання роботизованих систем, сучасних метало детекторів та засобів дистанційного управління є ключовим напрямком, що дозволяє зменшити ризики для життя саперів [4]. Активна співпраця з міжнародними партнерами також сприяє перейманню досвіду та удосконаленню стандартів

безпеки [3].

Обґрунтування дослідницького підходу та формування нової генерації фахівців

Оскільки популяризація професії серед молоді може сприяти формуванню нової генерації фахівців [4], вкрай необхідно дослідити ставлення майбутніх рятувальників до піротехнічної галузі.

З метою оцінки мотиваційного аспекту та рівня інтересу до цієї небезпечної, але життєво необхідної професії, планується проведення емпіричного дослідження (опитування).

Мета дослідження: З'ясувати ставлення, рівень поінформованості та мотивацію курсантів 1–4 курсів Цивільного захисту ЛДУБЖД щодо піротехнічної галузі та професії сапера.

Отримані дані дозволять:

1. Оцінити ефективність існуючих програм профорієнтації у сфері ПМД.
2. Розробити пропозиції щодо підвищення популярності та престижу професії сапера серед молоді [4].
3. Зрозуміти, наскільки майбутні фахівці готові до викликів, які вимагають високої психологічної стійкості та відданості справі [2].

Висновок

Ефективність протимінної діяльності є запорукою безпечного відновлення території [3]. Системний підхід, що поєднує сучасне технічне оснащення, належну державну підтримку та високу мотивацію фахівців [3], має бути посилений цільовими програмами популяризації професії та глибоким вивченням мотиваційного профілю молодих спеціалістів Цивільного захисту.

Список використаних джерел:

1. Міністерство економіки України. Розділ «Протимінна діяльність» [Електронний ресурс] - www.me.gov.ua
2. Сайт державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) [Електронний ресурс] - dsns.gov.ua
3. United Nations Development Programme (UNDP) в Україні [Електронний ресурс] - www.undp.org/ukraine
4. Інтерактивна мапа розмінування України (IMSMA / Survey123) [Електронний ресурс] - deminingua.org
5. Фото і відео з Навчально-ознайомчого збору «Порядок дій піротехнічних підрозділів ДСНС України під час виконання завдань за призначенням» (м. Черкаси, 25-26 вересня 2025 року) [Електронний ресурс] – [drive.google](https://drive.google.com)